

יצא לאור ע"י מערכת

מעולפת ספרים

במשנתו של הבעש"ט הק"

גיליון ט"ז

פרשת וישלח

מאמר בעניין "תרומת הדשן" ע"פ הנלמד במסגרת סדר אהבת תורה [יומא דף כב ע"א] לאור המבואר בספרי החסידות

בכל אדם ואדם המורכב מן החומר, שהרי בנפש האדם יש ג' חלקים, נפש רוח ונשמה, ולעומתם בכל הקרבת בהמה לקרבן ישנם גם ג' חלקים שהם: דם, איברים ופדרים, ודשן^א, כי הדם הוא כנגד הנשמה איברים ופדרים כנגד הרוח והדשן כנגד הגוף, ותרומת הדשן א"כ רומזת לתיקון הגוף שיהיה לכל אחד לבסוף, שהרי אף הגוף עתיד לעמוד לתחיית המתים, כי כמו שהדשן לבסוף מתאחד עם הקרקע והמזבח כך גם מטרת גוף האדם הוא לבסוף להתאחד עם הרוח והנשמה בתחיית המתים שאז יהיה עלייה גם לגוף הגשמי^ב, ועל כן אמרו חז"ל^ג ש"כל המתגאה אין עפרו ננער"^ד, כי העלאת החומר בבחינת תרומת הדשן הוא רק על ידי ענוה ושפלות וכמו שיבואר בהמשך.

והנה אע"ג שמצוות תרומת הדשן שווה היא בכל הקרבנות מ"מ כיון דכתובה גבי עולה נראה דעיקר המכוון של המצווה היא בעולה כמבואר ברש"י^ה ובתוס'^ו דעיקר המצווה היא רק במקום שנאמרה בתורה להדיא ובמקום שלא נכתבה הוי כאילו לא היתה נוהגת כלל^ז, וכבר נתקשו רבינו^ח להבין טעם הדבר מה שהפסוק פותח ב"זאת תורת העולה" ואינו מזכיר בהמשך אלא את מצות תרומת הדשן, ועל כרחק שהיא עיקר בקרבן עולה^ט.

ומבאר בספה"ק שם משמואל^י כי לפיכך תלה הכתוב את תרומת הדשן דווקא בקרבן עולה, כי רק אחר העולה שהיא התקרבות השכל והמוח יכול אח"כ גם הגוף והחומר להתקרב, כי על ידי זה קובע הקדושה אצלו^{יא}, אך עיקר קרבן העולה הוא תרומת הדשן דהיינו העלאת הגוף והחומר^{יב}.

והרים את הדשן אשר תאכל האש

והנה מציונו^{יג} כי בזוה"ק^{יד} מרמז עניין תרומת הדשן שהיה בביהמ"ק לפני כל שאר העבודות, להרמת וסילוק המחשבות זרות והרהורים רעים הבאים אצל האדם - מצד החומר והגוף שלו - קודם בואו לעבוד את השי"ת, וכן כתב גם האברבנאל בפירושו למצוות תרומת הדשן שבמקדש^{טו}, כי עניינה להסיר מן האדם את כל התאוות והמידות המגוננות, וכן הביא גם הרה"ק החוזה מלובלין^{טז} ז"ע בספה"ק זכרון זאת^{יז} כי תרומת הדשן הוא רמז לטיהור הפניות הבאות מצד הגוף.

אמנם כבר איתא בספרי החסידות^{יח} כי הדרך בה האדם צריך לתקן את מידותיו אינה על ידי שיפוש ויסתלק עצמו מהם ויבטלם לגמרי, שהרי זה אינו באפשר במציאות שיבטל מידות ונטיות שנוצרו עמהם, אלא שעליו להטותם לצד הקדושה, וכמו דאיתא בספה"ק סידורו של שבת^{יט} בביאור עניין תרומת הדשן, וז"ל: "וכשרואה בעצמו ממעשי העבירות הבאים מבחינת היצה"ר צריך להרים אותן למעלה אל הלב לחפש אחר מקור שורשו שבלב וכו', וזה הרים את הדשן וגו' עד 'ושמו אצל המזבח'."

מצות תרומת הדשן - הרמת הנשמות והניצוצות שבבחינת דשן בתחילת פרשת צו^א כתיב "והרים את הדשן אשר תאכל האש וגו' - והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור", וחילקם רש"י^ב לשתי מצוות: תרומת הדשן, והוצאת הדשן, וההבדל העיקרי ביניהם הוא שלעומת תרומת הדשן שנעשתה בכל יום לפני שאר כל העבודות, הרי שהוצאת הדשן היתה נעשית רק כאשר היה מצטבר הרבה דשן על גבי המזבח.

והנה מבואר בספרי החסידות^ג - ובפרט בכתבי הרה"ק מקאמארא זי"ע^ד - על פי הזה"ק^ה כי כל ההתעסקות בנוגע לדשן הנשאר מהקרבנות שנקרבו על גבי המזבח, רומז לעבודת הבירורין והעלאת הניצוצות, שצריך להעלות מן הדברים הגשמיים על ידי שיכיר האדם בחיות האלוהית המקיימת אותם תמיד.

ולכן נחלקו לשתי עבודות, הרמת הדשן והוצאת הדשן, כי הדשן הוא פסולת הקרבן שהוא הבהמה שהיא מבחינת נוגה המעורב טוב ורע^ו, וע"י השריפה מתברר חלק הטוב ועולה לשמים, אמנם גם בפסולת הקרבן שהוא הדשן יש בו טוב ורע^ז ולכן יש עדיין מצוה בו על מנת שחלק הטוב יעלה לבחינת "אש של מעלה"^ח, שהרי גם נבלעים במקומם בביטול גמור ונכללים עם המזבח^ט, כי הוא מהדברים שהתיקון שלהם הוא רק על ידי ביטול גמור^י, אך מעורב שם גם רע שאותו כבר אין להרים ולהגביה בעולם הזה^{יא}, וכעניין ה"חד פריטו" של מרנא הבעש"ט זי"ע^{יב} וא"י והיינו כי יש דברים בעולם שאין אנו רשאים להעלות בזמן הזה כי אין זה בכוחנו^{יג}.

וכן על דרך זה רמזו ספרי החסידות^{יד} את מצות תרומת הדשן להרמת הנשמות הנמוכות, והאנשים הפשוטים שלא נשאר בהם כמעט חיות, כי אף שהם נבזים כדשן הזה שכולו פסולת ואפר עדיין יש הרמה והעלאת לנשמתם^{טו}, כי לעולם יש להם תקווה^{טז}, כי כמו הדשן הזה שיש בו עדיין איסור מעילה ומניחים אותו במקום טהור כך אותם האנשים יש בהם עדיין צד קדושה^{טז}, וכמו שכתב הרה"ק מאיזביצא זי"ע^{יז} על תרומת הדשן שהוא "רומז על מה שנראה לפעמים על דבר שהוא מיואש מכל תקוה, על זה רמז השי"ת שגם הדשן צוה להניח במקום טהור, כי לא ידח שום נדח מנפשות ישראל", ואיתא בספה"ק אור לשמים^{יח} שכמו שתרומת הדשן נעשית על ידי הכהן כך הרמה זו של הנשמות הנמוכות נעשית על ידי הצדיק שבדור.

וכתב בספה"ק שם משמואל^{יט} כי לכן דווקא תרומת הדשן זמנה בבוקר כי אנשים כאלו אסור להם להתיימשך אלא בכל בוקר יכולים להתחדש בבחינת חסד דבוקר - "להגיד בבוקר חסדך".

ג' מדריגות: דם, איברים ופדרים, דשן - ג' חלקי הנשמה: נפש, רוח, נשמה
וכתב הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע בספה"ק פרי צדיק^א, כי על דרך זה הוא גם

א. ויקרא ו ג-ד. ב. ד"ה והוציא. ג. תמיד פ"ב מ"א. ד. פנים יפות ויקרא ו ב; אמרי אמת פר' החודש. ה. אוצר החיים, ו. וראה מה שמוכר בדרשתו של הגאון רבי מרדכי אבד"ק וויילקאטש זצ"ל בספרו שער המלך (ליה"כ שער ו פ"ה, הובא בספר פרדס אליעזר, שינה ביום ר"ה, עני הטוב) וכן דבריו: אזהרת הראשונים יאה הוא מעורר השחר בכל ימות השנה יקום בזריות לעבודת בוראו שזו היתה מדת דוד המלך ע"ה שאמר (תהלים גז ט) אעירה השחר, וביותר ביום הנורא הזה כאשר יקום משנתו אפילו הוא חצות לילה יקום להודות כמ"ש דוד (תהלים קט ט) חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך שיוציא לצדק דינינו ולא ימתין על קריאת הגבר הוא השמש דביה"כ וירוח מהר לביה"כ או לביה"מ ד לומר שירות ותשבחות קודם עלות השחר, דבזמן בית המקדש הי מצות תרומת הדשן ביי"כ מחצות ותרומת הדשן הוא לבער זנין בישינו מעלמא כמובא בזוהר (פר' צו) לתברא חילא דתוקפא אתרא בישא מעלמא וכחנא יסדר עליה אשא בבוקר דזמנא דשלטא סטירא דלילה דהבוקר הוא בוקר דאברהם דאתער חסד בעלמא בגין לבסמא ואתכפיין דינין ולא מעתרי בעלמא עכשיו שאין לנו מקדש ולא מזבח ולא כהן גדול באפוד והשכן ולא עבודה ולא תרומת הדשן צריכין אנו ע"כ ביה"כ מחצות הלילה לומר שירות ותשבחות ומזמורי תהלים הבאים לומר עריצים ולהכרית כל הקוצים והוא במקום תרומת הדשן. ז. הרה"ק רבי אלעזר רוקח בספה"ק מעשה רוקח (ריש פר' צו) הביא ג' טעמים למצוה להרים מלא המחתה בכל יום ושמו אצל המזבח ונבלע במקומו והמותר הדשן היה מוציאו מחוץ למחנה. טעם א' כתב האלשי"ך (ריש פר' צו) כי היה על המזבח ב' מיני אש של גבוה ושל הדיוט, ע"כ כנגד מה שנאכל באש של גבוה היה נתרם, ובידי שמים יש ברירה - זה חלקו של גבוה, והמותר שהיה נעשה מאש של הדיוט היה מוציאו מחוץ למחנה. טעם ב' כתב נחלת בנימין (מצוה קלב) האפר שנעשה מעולה הוא נתרם, דעולה כולה לגבוה סלקא, ואמרינן יש ברירה בידי שמים, ולכן היה נבלע במקומו, והדשן הנעשה משאר הקרבנות מוציאן מחוץ למחנה, ומדויק כך מהפסוק "והרים את הדשן אשר תאכל האש את העולה וכו', טעם ג' כתב שם בנחלת בנימין, דבאמת כל האיפרים קודש, וצותה התורה להרים מלא המחתה, והאי הרמה מתיר השיירים בהנאה כמו הקומץ שמתיר השיירים של המנחה לצולו הכי נמי כאן. ועיי"ש באריכות במה שביאר לפי"ז. ח. דרך מצוותיך מצות בנין מקדש. ט. ליקוטי תורה נשא. י. שם משמואל צו וזכור תרע"ג. יא. אמרי אמת החודש תרע"ז. יב. בית יעקב להרה"ק מאיזביצא זי"ע פר' צו. יג. שם משמואל שם, צו ושבה"ג תרע"ה. יד. ספר המאמרים (תב"ח) תרצ"ט. טו. היכל הברכה דברים יז ע"ב. טז. וראה מש"כ בתורת משה לחת"ס ויקרא ו ב. יז. אמרי אמת החודש תרפ"ז; שם מיד אחר שנת תרע"ז; שם תרפ"ט. יח. מושב זקנים ויקרא ו ג. יט. אמרי אמת החודש תרצ"ב. כ. שם משמואל צו ושבה"ג תר"פ. כא. בית יעקב פר' צו. כב. משפטים. כג. צו ושבה"ג תר"פ (וראה מעולפת ספרים לפר אחרי שמבואר שם ענין זה באריכות). כד. צו אות ב. כה. ועי' עוד על ג' אלו בספה"ק שם משמואל צו וזכור תרע"ו. כו. שם משמואל צו ופרה תרע"ט. כז. סוטה ה ע"א. כח. תורת משה לחת"ס צו ושבה"ג. כט. זבחים פט ע"א ד"ה ועל היסוד. ל. יומא לד ע"ב ד"ה רבי. לא. כ"ז מובא בספר ארץ צבי לפר' תולדות עמי מג. לב. ראה סידורו של שבת ח"א שורש ו ענף ג. לג. ראה דברי חיים, צו. לד. צו ופרה תרע"ט. לה. בית יעקב, צו. לו. שפת אמת צו תרל"ה; שפתי צדיק צו אות ד. לז. שפתי כהן ויקרא ו ב. לח. צו, כו ע"ב. לט. ויקרא ו א-ג. מ. פר; צו, הובא כ"פ בספר ארץ צבי לך לך; וירא; חוקת. מא. שפת אמת צו תרל"ד. מב. ח"א שורש ו ענף ג.

כלומר להרים את הדשן בחינת העבירה להעלות אותו ולשמו אצל הלב לראות מקום מוצאו בהרהורי הלב, והנה מעשי העבירות הבאים ע"י הרהורי הלב הם נקראים כמו לבושים אל הרהורים כי הם הסובבים את המדה והמדה היא הפנימיות להם, ועל כן אמר 'ופשט את בגדיו' שיפשוט מאתו את הבגדים הצואים המה העבירות רעות אבל אינו מפשיט כי אם הבגדים אבל עיקר המדה יהיה נשאר בלבך 'ולבש בגדים אחרים' להלביש בגדים אחרים על המדה ההיא שהוא לעשות עמה מצות ומעשים טובים, 'והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה' להשליך מאתו עשיית העבירות ההם לחוץ".

וכן ביאר הרה"ק רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע בספה"ק נועם אלימלך את הפסוק "והרים את הדשן אשר תאכל האש" - ד"רוצה לומר שזה בלתי אפשרי שישבר אדם כל מדותיו הנולדים עמו מבטן אמו רק שצריך להרים אותם אל הקדושה למשל מי שיש בו מדת כעס יסור מכעס החיצונית ויכעוס על הרשעים וכן בכל המדות, 'ושמו אצל המזבח' פירוש כנ"ל שישים המדה אל הקדושה דהיינו באם יבא ליכעוס או שאר מדה ישבר עצמו להביא אותה המדה אל הקדושה".

ואיתא בספה"ק שפת אמת כי זהו טעם נוסף לשייכות שבין קרבן עולה לתרומת הדשן הנקראת "תורת העולה", כי מה שהעולה מכפרת על הרהור הלב היינו שלא רק שהוא מוחקת העבירה אלא שהיא מעלה את אותם מחשבות רעות לשורשם וככלמד ממצות תרומת הדשן^מ כאמור.

אשר על כן איתא בספרי החסידות כי הדרך בה האדם יכול להיבדל ולהינתק ממחשבות רעות וממדות רעות היא על ידי התעסקות בהתלהבות דקדושה לדברים הרוחניים ובתשוקה מתוך אהבה עזה לעבודת השי"ת, כי על ידי שפונה לאש דקדושה כסוד "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה" על ידי זה ממילא נעתק ונעלם ממנו אש התאוה ונבלע במקומו.

וידוע כי מה דאיתא בספר יצירה כי העולם מורכב מג' חלקים: עולם, שנה ונפש,

נלמד כי מי שהוא באמת בשפלות ובהכנעה יכול להתהדר אף במצוה קלה כי אינו צריך להרשים אף אחד, וכן מובא בספר תולדות יצחק^פ רבי יצחק קארו ז"ל.

ומובא בספר כד הקמח וכן כתב מרן החתם סופר זי"ע כי לכן במצות תרומת הדשן מוזכר דווקא "אהרן הכהן" ולא "בני אהרן", כי בשלמא בשאר הקרבנות אפשר לעשותם ע"י בני אהרן דאילו אהרן עצמו מוטב שיעסוק בתורת השם, משא"כ בתרומת הדשן המורה על שפלות בזה צריך דווקא שיעשה בגופו, שהרי אם אחר יעשה זאת שוב אין זו שפלות.

כאשר האדם הוא בשפלות הרוח ובהכנעה אזי הוא שובר כל החיצונים והיינו שהוא עוזב כל התאוות והמחשבות רעות הבאות מהגוף שחושב רק על עצמו, ואז מתעורר בו ממילא התלהבות לעבודת השי"ת, ונתעורר בו כוחות שלמעלה מדרך הטבע שגורמות לכוחות הגוף שייבטלו בבחינת "נבלע במקומו", וכמו שמסופר על הרה"ק המגיד ממעזריטש זי"ע^פ שענה לאחד ששאלו איך נוטלים התלהבות להשי"ת ואמר לו שמי שצריך אש מחפש באפר, כלומר מי שמחפש התלהבות עליו להיות בענוה ולהחזיק עצמו לאפר.

וכתב הכלי יקר כי אף בזה אפשר להבין השייכות שבין קרבן העולה לתרומת הדשן כי שניהם רומזים על השפלות, כי קרבן עולה מכפר על גסות הרוח, וכן תרומת הדשן רומז אף הוא לענין השפלות כאמור, ולכן דין הדשן הוא ש"ושמו אצל המזבח" כי אף המזבח רומז על השפלות וההכנעה, עיי"ש.

היו רצין בכבש

ומסופר במשנה במסכת יומא "בראשונה כל מי שרוצה לתרום את המזבח תורם ובזמן שהן מרובין רצין ועולין בכבש כל הקודם את חבירו בארבע אמות זכה, מעשה שהיו שניהם שוין ורצין ועולין בכבש ודחף אחד מהן את חבירו ונפל ונשברה רגלו וכיון שראו בית דין שבאין לידי סכנה התקינו שלא יהו תורמין את המזבח אלא בפייס".

ומבאר הרה"ק מקאצק זי"ע כי מה

שלא היו רצין מתחילה לא היה זה מחמת חוסר התלהבות אלא אדרבא מרוב ביטול ושפלות של הדורות הראשונים לא היה אכפת להם על ידי מי יקוים המצוה, כי העיקר שלהשי"ת יהיה נחת רוח, משא"כ בדורות שלאחר מכן רצה כל אחד שדווקא הוא יעשה העבודה ולכך היו רצין

בכבש, ולא מחמת התלהבות דקדושה, וכמשל המובא בספה"ק **אורי ישרים** להרה"ק רבי אברהם מסלונים זי"ע בשמו של הרה"ק רבי דוד לייקעס זי"ע תלמיד הבעש"ט זי"ע א"צ.

אמנם אף על פי שכאשר יש בכהנים אנוכיות וגאווה, קפדנות ורוגז ביניהם, שוב אין עבודתם מועלת כלום, מכל מקום כבר איתא מהרה"ק רבי אורי מסטרעליסק זי"ע בספר אמרי קדוש^פ דכיון שכוונתם בכל זאת היתה גם לשם שמים לא נקראו בשמות גנאי, וכמו שמסופר במסכת יומא^פ על אחד שנטל חלקו וחלק חבירו והיו קורין אותו "בן חמצין", ועיין עוד בהערה ווארט נפלא על מעשה זה.

מ. פר' צו. מד. צו. תרל"א. מה. ייטב לב. צו. מו. וראה עוד ביאור דומה בזה בספה"ק פרי צדיק לפר' צו אות ג. מז. שפת אמת פרה תרל"ח; צו תרל"ו. מ. שם צו תרמ"ב. מט. פ"ה מ"ז. נ. ראה בהקדמת הראב"ד לספר יצירה. נא. תולדות יעקב יוסף צו אות ג; אור לשמים תרומה. נב. ועי' עוד בספה"ק אור לשמים לפר' משפטים. נג. דרשות המהר"ל, דרוש לשבה"ג. נד. שער הכניעה; הובא באמרי אמת לפר' החודש תרצ"ז; וכן הביאו החת"ס ויקרא ו. ב. נה. שפתי כהן ויקרא ו. ב. נו. ארן עדת להרה"ק ר' שרגא יאיר מביאליבזיקין נין היהודי הקדוש מפרשיסחא זי"ע. נז. שבת סב ע"ב. נח. ברכות י' ע"ב. נט. ויקרא ו. ג. ס. שם. סא. ערך גאווה. סב. תורת משה ויקרא ו. ב. סג. ועי' עוד שם מש"כ בפר' צו ושבג"ג. סד. וראה בספר קול מנחם לאדמו"ר מקאלבי זצ"ל (הנחום עמ' קנב) שכתב כי לכן דשן ר"ת ש"ב דילת נחושת, כי ע"י שהאדם מחזיק עצמו בענוה ובשפלות הוא שובר כל החיצונים. סה. שם משמואל צו ושבג"ג תרע"ז. סו. דגל מחנה אפרים, צו. סז. ויקרא ו. ג. סח. כב ע"א. סט. אמת ואמונה קאצק עמ' לג; שיש שרפי קודש, פניות אות ב. ע. עמ' רג הערה מא. עא. וז"ל שם: ראיתי בשם הרה"ק מוה"ר ר' דוד לייקעס אכ"ק באר תלמיד הבעש"ט זי"ע משל נפלא בענין אהבת חברים בעבודה, שיהיו אוהבים זה לזה אהבה עזה וגדולה, שישמחו כל אחד במדידת חבירו. משל למלך שהיו לו מלחמות גדולות בהרבה מדינות ושלה שרים עם צבאותיו לכל מדינה ומדינה לכבוש אותה, גם למקום אחד שלח בנו עם חיל הצבא לכבושה, והנה אם הבן שומע כי שרי חיליתיו במקומותיה הצליחו ונצחו במלחמה הוא שמח מאד, מפני שנעשה רצון אביו המלך, ואביו ישמח בדבר, אמנם אם ישמע כי שרי החיל נשתה בבורתם ואבדו חילם צבא המלך במלחמה ולא כבשו את המדינה, הנה מאד נעצב הבן אף כי הוא במלחמתו הצליח ועשה חיל, בכל זאת יתמרמר על מפלת השרים במלחמה מה שתהיה מזה צער גדול לאביו, אולם שרי הצבאות הם להיפך מזה כי ישמח מאד אם הוא חיילים יגברו ויותר ביותר יתענג כאשר השרים לא עמדו במלחמה נפלו לפני אויב, ורק הוא הגבור אשר כבש המדינה, ועי"ז יהיה הוא חשוב מאד בעיני המלך ויגדלו וינשאהו על כל השרים, וסיבת הדבר הזה הוא מחמת שאינו שוה לו תענוג המלך ורצונו כי אם העיקר הוא לו תענוג עצמו מה שמקבל מן המלך. הנמשל מובן, כי מי שעובד הבורא יתברך שמו באמת לעשות נחת רוח לפני הבורא ברוך הוא ומה לו אם הוא העושה או חבירו העושה את הנחת רוח, אמנם אלה העובדים בלב וכל להתגאות ולתענוג עצמו בודאי הוא היצר לו מאד באשר ישמע כי חבירו למד יותר ממנו או עבודתו יותר שלימה ממנו, ודברים אלה הם אבן בוחן לכל משכיל דורש את ה' שיכיר אם כבר תרחק מהשקר ונתקרב אל האמת, כשישמע על אחד שאומרים עליו כי הוא לומד הרבה ועוסק בתורה ותפלה וכו', אם לא יחרה אפו על הדבר הזה, לא כדרך הפתאים אם אומרים להם דברים כאלה מהר חיש חרה להם ויקצפו ויתגוללו עליו שקרים להבאיש ריח והבן, ע"כ דברי הקדוש הנ"ל. עב. עקבי אבירים אמור עמ' רמא. עג. חידושי תורה עמ' קלה. עד. דף לט. עה. ראה ספרון של צדיקים (עמ' מג אות טו): עוד אמר בשם הרה"ק מסטאלין זי"ע שעל מדה רעה רחמנא ליצלן צריך להתפלל להשי"ת שיצילוהו מזה, ואמר אדמו"ר זצ"ל כעין זה בשם הרה"ק רבי ישראל מרוזין זי"ע על המשנה "בתחילה רצין ועולין בכבש", פירוש להיות כובש את יצרו בתענית וסיוגופים, וכאשר ראו שבאו לידי סכנה פירוש שלא היו יכולים לעמוד בזה בשביל תשורת הכח שבאה לעולם, התקינו "פייס", פירוש שיפייסו ויתפללו להשי"ת.

דהיינו מקום, זמן ונפש האדם, ואיתא בספרי החסידות^כ כי כשם שבנפש האדם מבטאת עבודת תרומת הדשן את העלאת הנשמות הנמוכות או הניצוצות שבדברים הגשמיים, כך גם לגבי רובד השנה שהוא הזמן מבטאת תרומת הדשן את העלאת הימים של האדם, והיינו שיכול האדם להרים ולהגביה למפרע או לעתיד את הימים שבהם לא התנהג כראוי, ואכמ"ל.

אין גדולה בפלטין של מלך

והנה נתבאר לעיל כי העלאת והרמת החומר המכונה "דשן" אל הקדושה נעשה ע"י מידת ה"אין", ההכנעה והשפלות, וכתב המהר"ל^ל וכן הוא בחובת הלבבות^ת אף דבר זה נלמד ממצות תרומת הדשן שהיא עבודה בזויה שבמקדש^י ולכן צריכה התורה לזרז בה^י, וכדאיתא בירושלמי^י ש"אין גדולה בפלטין של מלך", וכן אמרו חז"ל^י ש"אין גבהות לפני המקום", ואמר הרה"ק רבי הערשיל מרימנוב זי"ע כי לכן "דשן" ר"ת ד'ב'ר ש'לא נ'חשב כי מצות תרומת הדשן באה ללמדנו שאפילו דבר הנדמה אצל בני אדם שאינו נחשב הוא חשוב ונכבד לפני השי"ת, וכמו שכתב רבינו בחיי^י כי מתרומת הדשן